

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3472/2021. (XI. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.404/2020/10/I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Marczingós László Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Hiánypótlásra kiegészített indítványában a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.404/2020/10/I. számú másodfokú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak – a Fővárosi Törvényszék 13.G.41.609/2019/31-I. számú elsőfokú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme miatt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó 2008. március 10-én gépjármű vásárlása céljából deviza alapú kölcsönszerződést kötött. A szerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító elsőfokú döntést a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2016. április 7-én kelt 14.Gf.40.254/2015/4/III. számú közbenső ítéletével részben megváltoztatta. A bíróság megállapította az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségét, és az érvénytelenség jogkövetkezményei tekintetében újabb határozat hozatalára utasította az elsőfokú bíróságot. Ezután a Fővárosi Törvényszék 2020. június 17-én kelt 13.G.41.609/2019/31-I. számú ítéletével az érvénytelenség okának kiküszöbölésével érvényessé nyilvánította a szerződést: a felek között kirovó pénznemre a forint vált, a bíróság pedig – azzal a céllal, hogy gondoskodjon az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának fenntartásáról, és megakadályozza bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását – az ügyleti kamat mértékét 10,64%-ban határozta meg. A Fővárosi Ítéltábla 2021. február 25-én kelt 14.Gf.40.404/2020/10/I. számú másodfokú ítéletével az elsőfokú döntést helybenhagyta.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint a szerződés érvényessé nyilvánítása úgy, hogy a bíróság az ügyleti kamat meghatározásával a „szerződésbe többlet tartalmat illesztett”, sérti az Európai Unió jogát, amely szerint a nemzeti bíróságok nem módosíthatják a tisztességtelen szerződési feltételeket. Ennek alátámasztására az indítványozó az Európai Unió Bíróságának a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelvvel kapcsolatos gyakorlatából citál ítéleteket. Kifejti, hogy e döntések kötik a nemzeti bíróságokat, és sérelmezi, hogy ezek helyett a támadott bírósági ítéletek a bírói gyakorlatra és a Kúria által felállított az ún. devizahiteles érvénytelenségi perek jogalkalmazási gyakorlatát vizsgáló Konzultációs Testület – jogszabálynak nem minősülő – iránymutatására hivatkoztak. Ez azt jelenti, hogy a bíróságok eloldották magukat a törvénynek való alávetettség követelményétől, továbbá nem indokolták meg, hogy a közösségi jog primátusának elvét miért tették félre. Az indítványozó úgy véli, emiatt sérült az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [5] 2.1. A Fővárosi Ítéltábla ítéletét a jogi képviselő a rendelkezésre álló elektronikus letöltési igazolás szerint 2021. március 9-én vette kézhez, a panaszt pedig 2021. április 14-én, tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban felperes volt – fennáll, és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta.

- [6] A panasz azonban csak részben felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjának, mert az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, ezért arra alkotmányjogi panasz nem alapítható [lásd legutóbb például: 3383/2021. (IX. 24.) AB végzés, Indokolás [22]]. Szintén nem vizsgálható érdemben a támadott bírósági ítélet uniós joggal való esetleges ellentéte, mert az Alkotmánybíróságnak sem az Alaptörvény, sem az Abtv. alapján nincs erre vonatkozó hatásköre. Az „uniós jog értelmezése [...] alapvetően szakjogi kérdés. Még az előzetes döntéshozatali eljárások kezdeményezésének szakjogi kérdéseiben sem foglal állást az Alkotmánybíróság.” [3290/2021. (VII. 7.) AB végzés, Indokolás [33]]
- [7] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit egyebekben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (a szerződés érvénytelenségét a bíróság jogszabálynak nem minősülő ajánlást alkalmazva küszöbölte ki, továbbá nem reagált az indítványozó uniós jogi észrevételeire); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést (a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.404/2020/10/I. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a másodfokú bírói döntés, alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt az elsőfokú döntésre is kiterjedő hatállyal.
- [8] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [9] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezés – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése – tartalmát érintően [lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat; 20/2017. (VII. 18.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [10] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [11] Az indítványozó egyrészt azt sérelmezte, hogy a kúriai Konzultációs Testület jogszabálynak nem minősülő ajánlásának alkalmazásával a bíróság eloldotta magát a törvény alá vetettség követelményétől, másrészt, hogy a bíróság nem reagált az indítványozó uniós jogi észrevételeire. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a bíróság az ügyleti kamat számítási módja tekintetében támaszkodott ugyan a Konzultációs Testület ajánlására, ez azonban nem értékelhető akként, hogy a döntését nem a jogszabályok alapján hozta volna meg. A Konzultációs Testület ajánlásának a döntés érvénytelenségebe való megindokolt bevonása mellett a Fővárosi Törvényszék 13.G.41.609/2019/31-I. számú ítélete részletesen, jogszabályi hivatkozások megjelölésével támasztotta alá az érvénytelenségi ok kiküszöbölésének módjára vonatkozó döntését (4–8. oldal). Az ítélet emellett kitért arra is, hogy a konkrét ügyben a bíróság miért nem tartotta alkalmazhatónak az indítványozó által hivatkozott uniós irányelvet, illetve a bíróság kifejezetten reagált az indítványozónak az Európai Unió Bírósága gyakorlatával kapcsolatos felvetésére is (lásd: Fővárosi Törvényszék 13.G.41.609/2019/31-I. számú ítélet, 8. oldal).
- [12] Jelen ügyben is hangsúlyozni kell, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]]. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtel-

lenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}

- [13] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek. Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítványba foglaltak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem vetik fel.
- [14] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [15] 3. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem felelt meg törvényi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *f)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. október 26.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/917/2021.

